

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 4ης Απριλίου 2014 για τη μείωση της παρουσίας καδμίου στα τρόφιμα (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (2014/193/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1881/2006 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2006, για καθορισμό μέγιστων επιτρεπτών επιπέδων για ορισμένες ουσίες οι οποίες επιμολύνουν τα τρόφιμα ⁽¹⁾ καθορίζει τα μέγιστα επιτρεπτά επίπεδα καδμίου σε μια σειρά τροφίμων.
- (2) Στις 30 Ιανουαρίου 2009 η επιστημονική ομάδα για τις μολυσματικές προσμειξεις στην τροφική αλυσίδα (ομάδα Contam) της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) εξέδωσε γνώμη σχετικά με το κάδμιο στα τρόφιμα ⁽²⁾. Στη γνώμη αυτή, η EFSA καθόρισε ως νέο ανεκτό όριο εβδομαδιαίας πρόσληψης (ΑΟΕΠ) τα 2,5 μg/kg σωματικού βάρους. Η EFSA, στη δήλωσή της σχετικά με την επανεκτίμηση του ανεκτού ορίου εβδομαδιαίας πρόσληψης για το κάδμιο που καθορίστηκε από την ομάδα Contam το 2009 ⁽³⁾, έλαβε υπόψη την πρόσφατη εκτίμηση επικινδυνότητας που πραγματοποίησε η κοινή επιτροπή εμπειρογνομόνων των FAO/ΠΟΥ για τα πρόσθετα τροφίμων (JECFA) ⁽⁴⁾ και επιβεβαίωσε το ΑΟΕΠ των 2,5 μg/kg σωματικού βάρους.
- (3) Η ομάδα Contam, στην επιστημονική της γνώμη, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, στις ευρωπαϊκές χώρες, η μέση διατροφική έκθεση πλησιάζει ή υπερβαίνει ελαφρώς το ΑΟΕΠ των 2,5 μg/kg σωματικού βάρους. Ορισμένες υποομάδες του πληθυσμού μπορεί να υπερβαίνουν το ΑΟΕΠ κατά περίπου 2 φορές. Η ομάδα Contam κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι, αν και δεν είναι πιθανό να εμφανιστούν δυσμενείς επιπτώσεις στη λειτουργία των νεφρών όταν τα άτομα εκτίθενται σ' αυτό το επίπεδο, η έκθεση στο κάδμιο σε επίπεδο πληθυσμού θα πρέπει να μειωθεί.
- (4) Σύμφωνα με την επιστημονική γνώμη της ομάδας Contam, οι ομάδες τροφίμων που συμβάλλουν στο μεγαλύτερο μέρος της διατροφικής έκθεσης σε κάδμιο, κυρίως λόγω υψηλής κατανάλωσης, είναι τα δημητριακά και τα προϊόντα δημητριακών, τα λαχανικά, οι καρποί και τα όσπρια, οι αμυλώδεις ρίζες ή οι πατάτες, καθώς και το κρέας και τα προϊόντα με βάση το κρέας. Οι υψηλότερες συγκεντρώσεις καδμίου εντοπίστηκαν στα φύκια, τα ψάρια και τα θαλασσινά, τη σοκολάτα και τρόφιμα που προορίζονται για ειδική διατροφή, καθώς και σεμανιτάρια, ελαιούχους σπόρους και βρώσιμα εντόσθια.
- (5) Το 2001 καθορίστηκαν μέγιστα επίπεδα για το κάδμιο σε ευρύ φάσμα τροφίμων στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα δημητριακά, τα λαχανικά, το κρέας, τα ψάρια, τα θαλασσινά, τα εντόσθια και τα συμπληρώματα διατροφής. Με βάση τα πρόσφατα συμπεράσματα της EFSA, εξετάστηκαν νέα μέγιστα επιτρεπτά επίπεδα για τις παιδικές τροφές και προϊόντα με βάση το κακάο/τη σοκολάτα και αναμένεται ότι τα επίπεδα αυτά θα εγκριθούν σύντομα.
- (6) Επιπλέον, μετά τις επιστημονικές γνώμες της ομάδας Contam σχετικά με το κάδμιο, η Επιτροπή εξέτασε επίσης τη δυνατότητα να μειώσει ορισμένα από τα ισχύοντα μέγιστα επιτρεπτά επίπεδα για το κάδμιο στα τρόφιμα που συμβάλλουν σημαντικά στην έκθεση (π.χ. δημητριακά, λαχανικά, πατάτες).
- (7) Η Επιτροπή θεωρεί ότι θα είναι δύσκολο να μειωθούν άμεσα τα μέγιστα επίπεδα. Η παρουσία καδμίου στα τρόφιμα δεν είναι ομοιόμορφη, αλλά ποικίλλει σημαντικά ανάλογα, π.χ., με τη γεωγραφική θέση της περιοχής καλλιέργειας (διαφορετικά επίπεδα φυσικής παρουσίας καδμίου στο έδαφος λόγω διαφορετικής κατανομής στον φλοιό της γης), τη διαθεσιμότητα καδμίου από το έδαφος (διαφορετικός βαθμός μεταφοράς από το έδαφος στα φυτά ανάλογα με το pH του εδάφους και άλλα συστατικά του εδάφους), τις διαφορετικές ποικιλίες φυτών με διαφορετικούς τρόπους σώρευσης καδμίου, αλλά και τους ανθρωπογενείς παράγοντες, όπως τη γεωργική χρήση λυματολάσσης, κοπριάς ή φωσφορικών

⁽¹⁾ ΕΕ L 364 της 20.12.2006, σ. 5.

⁽²⁾ *The EFSA Journal* (2009) 980, 1-139.

⁽³⁾ *The EFSA Journal* (2011)· 9(2):1975.

⁽⁴⁾ Σειρά 64 του ΠΟΥ για τα πρόσθετα τροφίμων, 73η συνεδρίαση της κοινής επιτροπής εμπειρογνομόνων των FAO/ΠΟΥ για τα πρόσθετα τροφίμων (JECFA), Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Γενεύη, 2011.

λιπασμάτων και άλλων παραγόντων. Όσον αφορά την παρουσία καδμίου στα φωσφορικά λιπάσματα, για την οποία συνεχίζονται οι σχετικές εργασίες, η Επιτροπή γνωρίζει την ανάγκη να ληφθούν μέτρα σύμφωνα με τις στρατηγικές της για τον περιορισμό των κινδύνων από το κάδμιο και το οξείδιο του καδμίου, οι οποίες εγκρίθηκαν το 2008 ⁽¹⁾.

- (8) Ωστόσο, υπάρχουν ήδη μέθοδοι για τη μείωση της παρουσίας του καδμίου στα τρόφιμα, αλλά χρειάζονται χρόνο για να εφαρμοστούν πλήρως από τους γεωργούς και τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι υφιστάμενες μέθοδοι πρέπει, αφενός, να είναι ειδικά προσαρμοσμένες στις καλλιέργειες και στις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστούν και, αφετέρου, να γνωστοποιούνται και να προωθούνται στους γεωργούς, ώστε, μεσομακροπρόθεσμα, να μειωθούν τα επίπεδα καδμίου στα τρόφιμα. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι ήδη διαθέσιμες μέθοδοι μείωσης κοινοποιούνται και προωθούνται στους γεωργούς και άρχισαν ή εξακολουθούν να εφαρμόζονται με σκοπό να μειωθούν τα επίπεδα καδμίου στα τρόφιμα. Όταν κρίνεται αναγκαίο, θα πρέπει να διενεργούνται περαιτέρω έρευνες και έλεγχοι, ώστε να καλύπτονται τα τυχόν κενά στις γνώσεις σχετικά με τις μεθόδους μείωσης.
- (9) Τα αποτελέσματα των μέτρων που λαμβάνονται θα πρέπει να παρακολουθούνται τακτικά και να υποβάλλονται σχετικά στοιχεία στην Επιτροπή. Επιπλέον, τα στοιχεία για την παρουσία καδμίου θα πρέπει να συλλέγονται και να κοινοποιούνται τακτικά στην EFSA, ώστε να μπορέσει η Επιτροπή να αξιολογήσει εκ νέου την κατάσταση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018, με σκοπό να αποφασίσει περαιτέρω κατάλληλα μέτρα,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι τα διαθέσιμα μέτρα για τη μείωση των επιπέδων του καδμίου στα τρόφιμα, ιδίως στα δημητριακά, τα λαχανικά και τις πατάτες, εφαρμόζονται σταδιακά από τους γεωργούς και τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων. Αυτό περιλαμβάνει αποτελεσματικούς τρόπους για τη γνωστοποίηση και την προώθηση των μεθόδων μείωσης στους γεωργούς και τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων.
2. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι, όταν απαιτούνται περισσότερες γνώσεις για τον καθορισμό των κατάλληλων μέτρων μείωσης, π.χ. για συγκεκριμένη καλλιέργεια ή σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, οι έλεγχοι/έρευνες πραγματοποιούνται για να καλυφθούν οι ελλείψεις γνώσεις.
3. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρακολουθούν τακτικά την πρόοδο των μέτρων μείωσης που εφαρμόστηκαν, με τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τα επίπεδα καδμίου στα τρόφιμα. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι:
 1. τα αναλυτικά αποτελέσματα παρέχονται σε τακτική βάση στην EFSA για τη συλλογή τους σε βάση δεδομένων·
 2. τον Δεκέμβριο του 2015 θα υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκθεση για την πρόοδο που σημειώνει η εφαρμογή της παρούσας σύστασης, ενώ, το αργότερο εντός του Φεβρουαρίου του 2018, θα υποβληθεί τελική έκθεση. Σ' αυτές τις εκθέσεις ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα επίπεδα καδμίου που προσεγγίζουν ή υπερβαίνουν τα μέγιστα όρια.
4. Η δειγματοληψία και η ανάλυση πρέπει να διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 333/2007 της Επιτροπής, της 28ης Μαρτίου 2007, για τον καθορισμό μεθόδων δειγματοληψίας και ανάλυσης για τον επίσημο έλεγχο των επιπέδων μολύβδου, καδμίου, υδραργύρου, ανόργανου κασσιτέρου, 3-μονοχλωροπροπανοδιόλης και βενζο[α]πυρενίου στα τρόφιμα ⁽²⁾.

Βρυξέλλες, 4 Απριλίου 2014.

Για την Επιτροπή
Tonio BORG
Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των κινδύνων και τις στρατηγικές περιορισμού των κινδύνων από τις ουσίες: κάδμιο και οξείδιο του καδμίου (EE C 149 της 14.6.2008, σ. 6).

⁽²⁾ EE L 88 της 29.3.2007, σ. 29.